

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ЙОРДАН ЙОВКОВ" КЪРДЖАЛИ

адрес: ул. Булаир 18; телефон 0361/ 5 94 11, GSM +359 88 999 30 62,
web site: <http://yovkov-bg.net/>, email: y_yovkovkj@mail.bg, y_yovkovkj@abv.bg

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

**Програмата е приета на заседание на Педагогическия съвет с Протокол №
10/07.09.2021 година**

Настоящата Програма е изработена на основание разпоредбите на ЗПУО, (обнародван в ДВ бр.79/13.10.2015 г.) в сила от 01.08.2016 г., и всички училищни правилници и програми.

Основни цели:

1. Идентифициране на рисковите фактори за преждевременното напускане на училище с оглед ограничаване на последиците от тях.
2. Насърчаване включването в образованието на рискови групи и развиване на приобщаващото образование.
3. Увеличаване на разнообразието и ефективността на механизмите и стимулите за включване в образование и обучение.

Постигането на тези цели на програмата се осъществява чрез:

Превенция, която цели предотвратяване на възникването на предпоставки за преждевременно напускане на училище, както и ограничаване на условията, които го благоприятстват. Политиките и мерките за превенция са насочени от образованието и грижите в ранна детска възраст до завършване на средното образование.

Интервенция, която цели създаването на условия за ограничаване на преждевременното напускане при отчитане на конкретните заплахи на равнището на отделните лица, следвайки принципа за решаване на проблемите на най-ниско равнище.

Компенсиране, което има за цел да подпомогне преждевременно напусналите училище отново да се включат в образованието, като им бъдат предложени разнообразни и достъпни форми за завръщане в системата на образование и обучение.

I. Мерки и превантивни дейности за превенция на ранното напускане на деца и ученици на образователната институция:

Децата и учениците :

1. Да се ползват с всички права и задължения по ЗПУО, Правилника за дейността на училището и училищни програми.
2. Да се картотекират учениците в риск, подлежащите на задължително обучение .
3. Да се информират своевременно родителите за отсъствията и успеха на учениците.
4. Да се изследват причините за отсъствията, отпадането на децата и да се набелязват конкретни мерки за предотвратяването им.
5. Да се оказва своевременна подкрепа на семействата на деца застрашени от отпадане, с различни форми /правна, финансова и др./, в зависимост от нуждите им.
6. Да се наблюдават, проучват и насочват децата и семействата им към навременно диагностициране от специалисти, което е от съществено значение за правилното

развитие на децата с хронични заболявания, специфични състояния и психични разстройства.

7. Да се включват по възможност всички деца в училищни клубове, отговарящи на техните интереси и способности.
8. Да се осигурява допълнително обучение на талантливите ученици за участие в ученическите олимпиади, конкурси и състезания.
9. Да се поддържа тясна връзка с институции и организации имащи грижи и позитивно отношение към децата от различните етноси и техните семейства.
10. Да се изготвя план за действие в зависимост от конкретните условия и отделния случай на всеки ученик, застрашен от отпадане.
11. Ефективно да се провеждат консултации и допълнителни занимания със застрашените от отпадане деца и ученици.
12. Да се информира дирекция „Социално подпомагане“ за учениците, допуснали повече от петнадесет не извинени отсъствия в рамките на един месец.
13. Да се утвърди индивидуалното и групово наставничество и политики за ненасилие и изграждане на силна училищна общност.
14. Да се развива индивидуалното и груповото наставничество за оказване на помощ на деца, ученици и родители с цел преодоляване на трудности в образователен, социален или личен план.
15. Да се осигурява ефективна комуникация за навременното идентифициране и разрешаване на възникнали проблеми.
16. Да се провеждат съвместни дейности с родителите.

II. ДЕЙНОСТИ:

Дейност 1. Проучване и анализиране на основните причини за отсъствията на учениците и риска от преждевременно напускане на училище.

Начален етап:

- Идентифициране на деца в риск от отпадане (кл. ръководител, педагогически съветник);
- Ролята на класния ръководител (индивидуална работа с децата в риск);
- Осигуряване на възможности за индивидуална изява на децата;
- Интеркултурно обучение (родители + учители).

Прогимназиален етап и гимназиален етап:

- Идентифициране на деца в риск от отпадане (кл. ръководител, педагогически съветник);
- Ролята на класния ръководител (индивидуална работа с децата в риск);
- Гражданско образование с приоритет на здравно образование и професионално ориентиране;
- Ученическо самоуправление;
- Индивидуална работа с деца в риск (часовете за консултации);

Дейност 2 Механизъм за идентификация на учениците в риск от отпадане

- Класните ръководители в началото на учебната година, след проучване, изготвят индивидуална оценка за всеки ученик в риск. Резултатите от оценката на ситуацията на учениците под формата на доклад се предават на директора.

Срок: 30.10.2021 г.

Отг.: кл. ръководител

- Създаване на регистър за децата в риск в училището (информацията в този регистър може да се получи от друго училище, когато детето се премества, по служебен път).

Срок: постоянен

Отг.: кл. р-л, педагогически съветник

- Формиране на екипи според идентифицираните потребности на децата в риск да отпаднат от училище. (В екипа може да се включат представители на класните ръководители и други учители, педагогически съветник, УКППУ, отдел Закрила на детето, МКБППМН)

- за деца в риск да отпаднат от училище поради *поведенчески проблеми*

Отг.: кл. ръководители, учители,

- за деца в риск да отпаднат от училище поради *поведенчески проблеми*

Отг.: кл. ръководители, педагогически съветник, УКППУ

- за деца в риск да отпаднат от училище поради *социално-икономически проблеми*.

Отг.: кл. ръководители, педагогически съветник, родители

- Идентифициране на причините/фактори, които оказват силно влияние върху отпадането от училище.

Социално-икономически причини

- *Лошото качество на живота* на определени социални слоеве поставя сериозни препятствия пред образованието на децата и младежите от тези групи;
- *Ниските доходи* не позволяват на много семейства да покрият разходите на своите деца за образование (за учебници, тетрадки, дрехи, храна) и се посочват от родителите като главна причина за отпадане;
- От друга страна, *детето*, което не посещава училище, е ценно и *като трудов ресурс* и често подпомага формирането на семейния бюджет или участва в домакинската работа. Основната им заетост е свързана със:

-събирането на вторични суровини или работа в строителството;

-деца, които помагат на своето семейство чрез грижа за някои от своите братя, сестри, по-възрастен човек или в домашното стопанство.

Образователните причини за отпадане от училище

- затрудненията при усвояване на учебния материал;
- слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него нежелание да се посещава училище;
- наличие на конфликтни отношения със съученици.

Етнокултурната среда на детето оказва съществено влияние

- ранното встъпване в брак;
- лош жизнен стандарт и битови условия, безработица и др.;
- влиянието на семейството (отглеждане на деца в непълни семейства ниско образователно равнище на родителите, безотговорно родителство и др.).

Познаването на тези специфични гледни точки, които често извеждат проблема отвъд собствената отговорност за неговото причиняване и съществуване, е важна предпоставка за ефективната превенция и ограничаване на отпадането от училище. Родителите акцентират върху трудната икономическа ситуация на семейството, бедността и невъзможността да се посрещнат разходите, свързани с образованието на детето.

Дейност 3. Разработване и прилагане на мерки за намаляване на отсъствията на учениците.

3.1. Преосмисляне и планиране на работата с родителите:

- Алтернативи на традиционната родителска среща;
- Възможност да признаем собствените си грешки и желанието за промяна;
- Умението да кажем, че имаме нужда от тяхната помощ;
- Родителите – партньори и хора с идеи;
- Разпределението на отговорности и ангажименти.

3.2. Превръщането на училището в място, в което всяко дете има място за изява:

- Включване на учениците във факултативна подготовка;
- Организиране на различни конкурси и училищни инициативи;
- Участие в общински и областни състезания и олимпиади;
- Подобряване на системата за провеждане на консултации;
- Гарантирането на личната свобода и достойнството на децата;
- Възможност за участие в училищния живот като партньори;
- Възможност за чести срещи с представители на различни институции, външни на училището.

3.3. Превенция на отсъствията от училище и ранното напускане на системата

- Индивидуална работа от страна на учители, класни ръководители, педагогически съветник със застрашените от отпадане ученици;
- Обучение по гражданско и здравно образование чрез беседи, срещи и интерактивни дейности;
- Активизиране и включване на ученици в изготвянето на проекти на училището;
- Осигуряване на ресурсно подпомагане на учениците със СОП;
- Активна работа на УКПППУ с проблемните деца с цел приобщаване към училищния живот;
- Стриктно отбелязване на отсъстващите ученици и системни текущи проверки от страна на ръководството на училището;

- Своевременно информиране на родителите за отсъствията и успеха на учениците;
- Съвместна работа с МКБППМН , ДСП, отдел „Закрила на детето“, ДПС при РУ;
- Популяризиране на добрите постижения на учениците на училищни празници и извънкласни мероприятия;
- Организиране на извънкласни дейности и занимания по интереси.

Дейност 4 . Механизъм за реинтеграция на отпадналите от училището ученици

- Идентифициране на отпаднали ученици;
- Мотивиране на отпадналите за продължаване на образованието чрез информационни кампании;
- Работа с отпадналите и техните семейства;
- Преодоляване на социалните пречки пред реинтеграцията на отпадналите ученици: закупуване на учебни пособия, материали и др.;
- Дейности за наваксване на пропуснатия учебен материал, включително допълнителни занимания, допълнителни часове и други;
- Допълнителни занимания с децата и учениците, за които българският език не е майчин език;
- Създаване на адаптивна приемна среда в училище: създаване на индивидуални учебни програми за наваксване на пропуснати знания и умения;
- Реинтеграция на отпаднали ученици в училище и прилагане на механизми за превенция на повторно отпадане;
- Организиране на кампании за повишаване на осведомеността на родители относно ползите от това детето да посещава училище;
- Организиране на срещи с родители и деца с цел разясняване необходимостта от завършена степен на образование;
- Идентифициране на деца с изяви дарби, които да бъдат мотивирани да развиват своята дарба чрез допълнителни занимания;
- Стимулиране чрез материална подкрепа на талантливите деца, чрез предоставяне на материали и пособия, необходими за развитие на дарбата на деца от социално слаби семейства.

В СУ „Йордан Йовков” е заложен целодневна организация при учениците от I до VII клас, задължителните учебни часове се съчетават с форми на самоподготовка, занимания по интереси и организиран отход, като с това се цели повишаване на мотивацията на учениците и преодоляване на пропуските в знанията. За учениците от I – VII се осигуряват безплатни учебници и учебни помагала. Училищното ръководство осигурява безплатен превоз до училище за пътуващите ученици. Осигурява се закуска и/или плод, и/или мляко/чай, на всеки ученик в I - IV клас, включително безплатна

закуска и обяд на деца с неравносйно положение. Провеждат се благотворителни кампании с цел подпомагане на деца в трудно социално положение.

В изпълнение на целите на програмата се очаква да бъдат постигнати следните **резултати:**

- Проследяване на всеки конкретен случай на дете или ученик в риск от преждевременно напускане на училище;
- Повишаване обхвата в предучилищна група и по- горна училищна степен чрез насърчаване на записването, редовното посещаване на учебни занятия, както и мотивация за учене;
- Подобряване резултати от обучението и осигуряване на подходяща образователна подкрепа за развитие на всяко дете и ученик;
- Учениците да получат добро образование, адекватно с изискванията на пазара на труда.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

№ ПО РЕД	ДЕЙНОСТИ	ОТГОВОРНИК	СРОК
1.	Разработване и прилагане на мерки за намаляване на отсъствията на учениците	кл. ръководители, педагогически съветник, учители, родители	Постоянен
2.	Идентифициране на деца в риск от отпадане	класен ръководител, педагогически съветник	Постоянен
3.	Индивидуална работа от страна на учители и класни ръководители със застрашени от отпадане ученици (в часовете за консултации)	учители, класни ръководители	Постоянен
4.	Провеждане на разговори и индивидуални консултации на ученици с педагогически съветник и класен ръководител	Психолог, класни ръководители	Постоянен
5.	Екипна работа на учители по класове	учители	Постоянен

6.	Осигуряване на ресурсно подпомагане на учениците със СОП	ресурсен учител, логопед, психолог/педагогически съветник	Постоянен
7.	Стриктно отбелязване на отсъстващите ученици и системни текущи проверки от страна на ръководството на училището	учители, ръководство	Постоянен, ежемесечно
8.	Организиране участието на учениците в извънучилищни дейности и извънкласни клубове по интереси	Учители, класни ръководители	Постоянен
9.	Своевременно информиране на родителите за отсъствията и успеха на учениците чрез ученическите книжки и функционирането на електронен дневник	класни ръководители	Постоянен
10.	Обучение по гражданско и здравно образование чрез беседи, срещи и интерактивни дейности	класни ръководители, учители	Ежемесечно
11.	Своевременно уведомяване ДСП, отдел „Закрила на детето“, районна администрация за ученици, допуснали повече от 7 не извинени отсъствия	класни ръководители, директор	Ежемесечно
12.	Регулярно провеждане на родителски срещи	директор, класни ръководители	По график
13.	Популяризиране на добрите постижения на учениците на училищни празници и извънкласни мероприятия	директор	По график

14.	Активизиране участието на ученици в разработване проекти на училището.	комисия по разработване и реализиране на проекти	Постоянен
15.	Активна работа на УКППУ с проблемните деца с цел приобщаване към училищния живот съвместно с МКБПМН , ДСП, отдела „Закрила на детето“, ДПС при РУ	УКППУ, класни ръководители	Постоянен